



14 11 2012

SS-2 Nr. 42

Președintelui Curții Constituționale,

Domnului Alexandru TĂNASE

Stimate Domnule Președinte,

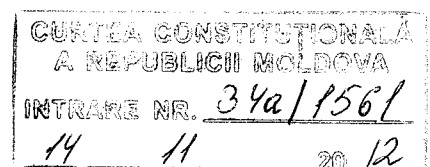
Cu referire la sesizarea nr. 34a/2012 privind controlul constituționalității art. 18 alin. (1) lit. c¹) din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, precizez că, în viziunea mea, prin normele contestate se aduce atingere dreptului de proprietate dreptului la un proces echitabil, prezumției nevinovăției și dreptului la apărare, fiind astfel încălcate prevederile articolelor 21, 26, 46 și 54 din Constituție.

De asemenea, consider că normele constituționale menționate urmează a fi aplicate în coroborare cu prevederile articolului 1 din Protocolul I la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și articolelor 6 și 13 din aceeași Convenție, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Îmi bazez afirmațiile pe următoarele considerente:

1. Licența pentru exercitarea activității de executor judecătoresc este un „bun”, în articolului 46 din Constituție și articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Europeană.

În lumina jurisprudenței atât a Curții Constituționale (a se vedea, în special, Hotărârea nr. 15 din 13 septembrie 2011 privind controlul constituționalității



articolului 18 alin. (3) din Legea nr.152-XVI din 8 iunie 2006 privind Institutul Național al Justiției), cât și a Curții Europene (Hotărârile *Balan v. Moldova* din 29 ianuarie 2008, *Cazacu v. Moldova* din 23 octombrie 2007), noțiunea de „bunuri” din articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană are o semnificație autonomă, fiind independentă de clasificarea formală din dreptul național și aceasta nu se limitează numai la proprietatea asupra unor bunuri corporale.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, licența de a desfășura o anumită activitate a fost în mod constant considerată un „bun” în sensul articolului 1 din Protocolul I la Convenția Europeană, în măsura în care oferă persoanelor vizate un drept asupra unui interes material și aceasta indiferent de faptul dacă actul este de natură administrativă (a se vedea *Bimer S.A. v. Moldova*, nr. 15084/03, §49, 10 iulie 2007 și *Megadat.com SRL v. Moldova*, nr 21151/04, §§ 62-63, 8 aprilie 2008).

În același sens, Curtea Europeană a considerat că licența unui avocat sau cea a unui este un „bun” garantat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, ținând cont de faptul că implică elemente patrimoniale ce permit obținerea unor venituri (A se vedea *H v. Belgia*, hotărâre din 30 noiembrie 1987, Seria A nr. 127- B, § 47, și *van Marle și alții v. Olanda* din 26 iunie 1986, Seria A nr. 101, p. 13, § 41).

2. Licența dă naștere pentru executorul judecătoresc la o speranță legitimă și rezonabilă naștere pentru executorul judecătoresc la o speranță legitimă și cu privire la caracterul ei de durată și la posibilitatea obținerii avantajelor ce rezultă din exercitarea respectivei profesii.

În aceeași ordine de idei, consider că dreptul pe care îl implică deținerea licenței de executor poate fi asimilat dreptului de proprietate consacrat de articolul 46 din articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană deoarece, grație activității la care îi permite să acceadă, titularul acestuia are posibilitatea de a obține venituri, implicând astfel un interes material în sensul dreptului garantat de Constituție și Convenția Europeană, fiind astfel un „bun” în sensul dreptului protejat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană.

3. Suspendarea activității executorului judecătoresc pînă la aplicarea unei sancțiuni disciplinare de către Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești pentru încălcarea gravă a legislației constituie o ingerință exercitarea dreptului de proprietate al executorului judecătoresc.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, sistarea licenței unui avocat, refuzul de a reînregistra un expert contabil sau sistarea licenței de administrare a unei afaceri constituie o ingerință în dreptul la respectarea bunurilor, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenția Europeană (a se vedea *H v. Belgia*, hotărâre din 30 noiembrie 1987, Seria A nr. 127-B, § 47, și *Bimer S.A. v. Moldova*, nr. 15084/03, § 49, 10 iulie 2007).

Având în vedere consecințele pe care le implică suspendarea licenței asupra veniturilor executorului vizat, consider că încetarea efectelor utile ale licenței constituie o ingerință în dreptul la respectarea bunurilor.

4. Sintagma statuată la art. 18 alin. (1) lit. c¹) „încălcarea gravă a legislație” nu este suficient de accesibilă, previzibilă și clară, permițând suspendarea activității executorului judecătoresc în baza unor factori arbitrari și conduita abuzivă a persoanei împuternicită cu exercitarea acestui drept.

Recunosc că norma contestată are o bază legală, însă consider că aceasta nu este destul de accesibilă, previzibilă și clară, motiv pentru care solicit înaltei Curți să examineze calitatea legii, potrivit cerințelor impuse prin Constituție și Convenția Europeană.

În acest context, țin să atrag atenția înaltei Curți asupra faptului că norma legală nu definește clar noțiunea de „încălcare gravă a legislației”, criteriile și mecanismul contestării ordinului ministrului justiției de suspendare a licenței executorului judecătoresc, astfel încât să se evite abuzurile de acest drept. Or, dispunerea de către ministrul justiției a suspendării licenței are loc în afara oricăror proceduri judiciare și fără garanțiile inerente dreptului la apărare.

Prin urmare, cu titlu principal, consider că legislația nu este suficient de previzibilă în corespunde criteriilor de accesibilitate, claritate și previzibilitate.

5. Norma prin care se dispune din oficiu suspendarea activității executorului judecătoresc pentru încălcarea gravă a legislației - pînă la aplicarea sancțiunii disciplinare, nu este justificată și proporțională în coraport cu prevederile art. 54 din Constituție.

Cu titlu secundar, în cazul în care Curtea nu va considera aceste argumente suficiente pentru a constata că legislația nu este suficient de clară și previzibilă, consider că prevederea contestată restrînge exercițiul drepturilor fundamentale, fără a exista un echilibru sau proporționalitate între restrîngerea acestor drepturi și scopul urmărit.

Deși admit că măsura suspendării unei licențe a executorului judecătoresc ar putea urmări un interes de utilitate publică, consider că nu este proporțională, nefiind necesară într-o societate democratică, impunând o povară excesivă asupra individului, statul avînd suficiente instrumente de a obține realizarea aceluiași interes, însă cu respectarea tuturor garanțiilor constituționale cu privire la proprietate, procesul echitabil, dreptul la apărare prezumția nevinovăției.

Astfel, normai supusă controlului constituționalității instituie o restrîngere nejustificată a drepturilor fundamentale și nu corespunde criteriilor prevăzute de articolul 54 din Constituție.

6. Suspendarea activității executorului judecătoresc din oficiu de către ministrul justiției pînă la aplicarea sancțiunii disciplinare, este o încălcare a dreptului la apărare, consfințit în art 26 din Constituție și a prezumției

nevinovăției, consacrate de articolul 21 din Constituție, precum și a dreptului la un proces echitabil, «garantat de articolul 6 din Convenția Europeană.

Articolul 6§1 din Convenția este aplicabil (respectiv și toate garanțiile dreptului la un proces echitabil) drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, dacă rezultatul procedurii este direct determinant pentru un astfel de drept (Hotărârea *Le Compte, Van Leuven și de Meyere v. Belgia*, din 23 iunie 1981).

În același sens, Curtea Europeană leagă acțiunea disciplinară de domeniul de aplicare al art.6 în funcție de caracterul determinant pe care decizia este susceptibilă să-l aibă asupra exercițiului profesional:

„Un contencios disciplinar a cărui miză [...] este dreptul de a continua practicarea unei profesii dă prilej unei contestații privind drepturile cu caracter civil” (*a se vedea, Hotărârea Philis v. Grecia, din 27 iunie 1997*).

Consider că principalele interese materiale inerente activității desfășurate în baza licenței de executor derivă atât din activitatea directă, clientela, reputația profesională, credibilitatea.

Prin urmare, dat fiind faptul că suspendarea licenței echivalează cu interdicția de a exercita profesia de executor judecătoresc pentru o perioadă nedeterminată de timp, precum și faptul că sancțiunea susceptibilă de a fi aplicată, au consecințe asupra exercițiului profesiei (afectează activitatea directă, clientela, reputația profesională, credibilitatea), exercițiu care este un drept cu caracter privat, ea nu poate fi luată decât după ce garanțiile unui proces echitabil au fost respectate.

În același context, consider că normele contestate încalcă principiul prezumției nevinovăției.

Deși lipsește o definiție legală a „încălcării” și a calificativului „grave”, având în vedere că pentru „încălcarea gravă a legislației” operează suspendarea licenței, care este o măsură severă, de ultim remediu, aceasta induce, prin prisma jurisprudenței Curții Europene, existența unei „acuzatii în materie penală”, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană.

Prin urmare, datorită severității măsurii care poate fi aplicată, chiar și dacă s-ar considera că aceasta este o măsură de securitate provizorie, în fapt, prin suspendarea din oficiu ministrul justiției hotărăște asupra temeiniciei unei „acuzatii în materie penală”, iar această procedură îmbracă un caracter penal și trebuie să corespundă dispozițiilor aceluiași articol 6 din Convenția Europeană.

Consider că, prin ordinul ministrului justiției de suspendare a licenței pentru motivul suspectării în comiterea unei „încălcări grave a legislației”, care se publică în Monitorul se induce impresia în rândurile publicului că acea persoană este vinovată, ministrul calitatea și competența procesuală în acest sens.

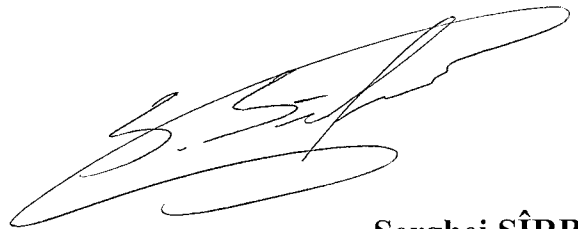
Astfel această normă este de natură să aducă atingere prezumției nevinovăției, care impune acuzării, îndoiala fiind interpretată în beneficiul persoanei „acuzate”.

În acest context, țin să menționez că atingerea adusă prezumției nevinovăției poate să nu fie doar faptul unei autorități judiciare, chiar dacă este vorba esențialmente de o garanție procedurală, ci are o întindere mult mai largă, cuprinzând și afirmații ale unor înalți funcționari.

Mai mult, în același context se încalcă dreptul persoanei la apărare.

Rezumând cele expuse mai sus, consider că prin normele contestate se încalcă prevederile articolelor 21, 26, 46, și 54 din Constituție.

Cu stimă,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Sîrbu', written in a cursive style.

Serghei SÎRBU